ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

COĞRAFYA 12

Ünite

BEŞERÎ SİSTEMLER

Konu

- Türkiye Turizmi

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr

5. SAYI

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1	Bir mekâna ait doğal ve kültürel özellikler o mekânın tanınmasında büyük bir role sahiptir. Çanakkale ve İstanbul boğazları denince Türkiye'nin, fiyort denince Norveç'in, Pisa Kulesi denince İtalya'nın akla gelmesi bu mekânlar için bir sembol hâline gelen doğal veya kültürel yapıların insanlarda oluşturduğu algının bir sonucudur.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
2	Anadolu, doğal güzelliklerin son derece çeşitli olduğu bir coğrafyada yer alır. Ülkemizin çeşitli alanlarında bulunan şelaleler, kaplıcalar, göller ve diğer yer şekilleri yer aldıkları il ile özdeşleşmiştir. Bunlara örnek olarak Erciyes Dağı, Pamukkale Travertenleri, Peribacaları, Manavgat Şelalesi verilebilir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
3	Türkiye, tarihî ve kültürel güzellikleriyle adeta bir açık hava müzesi konumundadır. Ayasofya Camii, Kız Kulesi, Topkapı Sarayı, Süleymaniye Camii ve Ortaköy Camii gibi tarihî yapılar İstanbul'u; Sümela Manastırı, kemençe, çay ve hamsi gibi unsurlar Trabzon'u; Nemrut Dağı, Komagene Kralı tarafından yapılmış olan anıtsal heykeller gibi unsurlar Adıyaman'ı tanıtan kültürel unsurlardır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
4	Coğrafi işaretler herhangi bir ülke, bölge ya da yöre gibi alanlara has ürünlerin yerelliğini koruyabilmek adına alınan yasal tedbirlerdir. Coğrafi işaretleme Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından gerçekleştirilir. Coğrafi işaret uygulaması menşe adı ve mahreç işareti olarak ikiye ayrılır. Menşe adı ve mahreç işareti kapsamına girmeyen ürünler geleneksel ürün adı kapsamına girer.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
5	Coğrafi işaretler tüketici haklarının korunmasını ,ürünün gerçek üreticilerinin haklarının korunmasını, taklit ürünlerin engellenmesini, tarihsel ve kültürel değerlerin korunup dünyaya tanıtılmasını, bölgesel kalkınmayı ve ihracat gelirlerinin artmasını sağlar.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
6	Uluslararası önem taşıyan, bu nedenle takdire ve korunmaya değer doğal oluşumlara, anıtlara ve sitlere dünya mirası denilmektedir. Dünyadaki kültürel miraslar ile ilgili çalışmaları yürüten UNESCO tarafından yapılan sınıflandırmaya göre kültürel miraslar, somut ve somut olmayan kültürel miraslar olarak ikiye ayrılmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
7	Gelecek nesillere aktarım için korunması gereken tarihî yapı, mekân ve anıtlara somut kültürel miras denir. Arkeolojik, mimari ve teknolojik eserler somut kültürel mirasın bir parçasıdır ve günümüzde genelde müzeler vasıtasıyla sergilenir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

8 Somut olmayan kültürel miras denince halk hikâyeleri, destanlar, masal ve fıkralar gibi sözlü anlatımlar; Karagöz, kukla, halk tiyatrosu gibi gösteri sanatları; kına gecesi, nişan, düğün, nevruz gibi ritüel ve kutlamalar; dokumacılık, telkâri, nazar boncuğu, sedef kakma gibi el sanatları; yöresel yemekler, halk hekimliği, halk meteorolojisi gibi uygulamalar akla gelebilir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

9 Zengin tarihi ve kültürel birikimine bağlı olarak 2022 şubat itibari ile UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde ülkemizden 19 adet miras yer almıştadır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

10 Anadolu, jeolojik ve jeomorfolojik geçmişin bıraktığı farklı yer şekilleri, doğal su kaynakları, zengin bitki ve hayvan çeşitliliği ile geçmişten günümüze farklı kültürlere ev sahipliği yapmıştır. Anadolu topraklarındaki tarihî ve arkeolojik kalıntılar ve eserler Türkiye'yi turizm açısından bir cazibe merkezi hâline getirmiştir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

11 Ülkemizdeki turizm türlerinden bazıları sağlık turizmi, termal turizm, kış turizmi, yayla turizmi, mağara turizmi, golf turizmi, yat turizmi, kongre turizmi, inanç turizmi, dağcılık turizmi, kıyı turizmi ve kültür turizmidir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

12 Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili oluşu, deniz sezonunun uzun sürmesi, denize girmeye elverişli koy ve körfezlerin çokluğu özellikle Ege ve Akdeniz'de kıyı turizmini geliştirmiştir. Antalya, İzmir, Balıkesir, Muğla ve Çanakkale kıyı turizminin geliştiği önemli merkezlerdir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

13 Türkiye'nin yüksek dağlarla çevrili bir ülke oluşu ve kar örtüsünün yılın büyük bölümünde mevcut olması kış turizmini geliştirmiştir. Son yıllarda yüksek standartlara sahip kayak ve konaklama tesislerinin sayıca artışı, kayak tutkunlarını bu bölgelere çekmektedir. Isparta-Davraz, Erzurum-Palandöken, Bursa-Uludağ, Bolu-Kartalkaya, Kocaeli-Kartepe Türkiye'nin önemli kayak merkezlerinden bazılarıdır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

14 Türkiye'de turizm ile ilgili çalışmalar Cumhuriyet sonrası dönemde ağırlık kazanmıştır. Atatürk'ün teşvikiyle kurulan Türk Seyyahin Cemiyeti ile bu çalışmalar resmiyete dökülmüştür. Ülkemizde turizmle ilgili en önemli atılımlar, 1980 sonrasında gerçekleşmiştir. 1982'de "Turizm Teşvik Kanunu" çıkarılmış, 1985 yılında turizm "kalkınmada özel önem taşıyan sektör" kapsamına alınmıştır. Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı turizm stratejilerinin en güncelidir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

15 Türkiye, kültürel zenginlikleriyle dünyanın dört bir yanından turistlerin ilgisini çeken bir ülkedir. Ülkemizin kültürel mirasını ve evrensel kültürel değerlerini dünyaya tanıtmak ve gelecek kuşaklara bu değerleri aktarmak için uygulanan politikalar ile ilgili pek çok tanıtım faaliyeti yürütülmektedir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

16 1980 sonrasında çıkarılan Turizm Teşvik Kanunu ile yapılan yatırımların artmasıyla turizm sektörü çok büyük bir ivme kazanmıştır. Bu tarihten günümüze turizm Türkiye için önemli bir döviz girdisi sağlamış ve dış ticaret açığının kapanmasında büyük pay sahibi olmuştur.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

17 Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı'na göre turizm politikaları dâhilinde 2023'te ülkemize gelecek yabancı turist sayısının 50 milyon, yerli turist sayısının 20 milyon olması beklenirken turizm gelirinin 50 milyar dolar, turist başına yapılan harcamanın 1000 dolar olması hedeflenmektedir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

18 Türkiye'de özellikle 1980 yılı sonrasında turizmin Türkiye'nin ekonomik gelişimine katkısı hız kazanmıştır. Bu hızda şüphesiz 1982'deki Turizm Teşvik Kanunu ile artan turizm yatırımlarının etkisi büyüktür. Özellikle istihdam konusunda turizm sektörü bir milyonu aşkın insanın çalıştığı bir sektör olmuştur. Türkiye'de turizm gelirleri, 1980'de 326 milyon dolar iken 1990'da 3.225 milyar dolar, 2019'da 34,5 milyar dolardır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN	PUAN	PUAN	TOPLAM PUANINIZ
0 - 22	23 - 27	28 - 36	
KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ	ÇALIŞMALISINIZ	ÇOK İYİ	

1-2-3-4-5. maddelerin konu özeti

6-7-8-9. maddelerin konu özeti

10-11-12-13. maddelerin konu özeti

14-15-16-17-18. maddelerin konu özeti

Eşleştirme

Aşağıdaki görselleri ilgili turizm türü ve bu turizmin yaygın olarak yapıldığı şehirlerden biri ile eşleştiriniz.

1

2

3

4
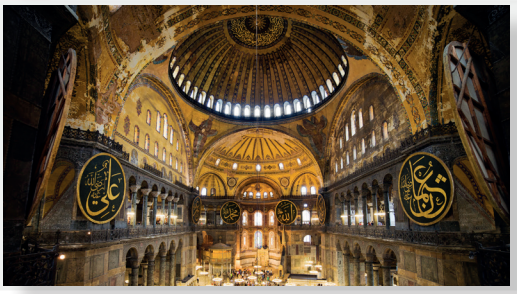

5

6

SAĞLIK TURİZMİ VE TERMAL TURİZM	A
BURSA	B
TARİHİ ve KÜLTÜR TURİZMİ	C
ANTALYA	Ç
KIŞ TURİZMİ	D
RİZE	E
MAĞARA TURİZMİ	F
İSTANBUL	G
İNANÇ TURİZMİ	H
DENİZLİ	I
YAYLA TURİZMİ	İ
ADIYAMAN	J

Boşluk Doldurma

Aşağıdaki kelimeleri verilen ifadelerdeki boşluklara doğru olarak yazınız.

Mardin	Toros Dağları	Sivas	Kültürel	Antalya
Seyyahin	Dünya Mirası	Mahreç	Nevşehir	Menşe Adı
Yat	Kaplıca	Pınargözü	Somut	Kıyı Turizmi
Belek	Erciyes	Marka	Yedigöller	İstanbul

1. Peribacaları ..... ilinin ununun ülke sınırları dışına çıkmasını sağlamış doğal bir oluşumdur.
2. Volkanik bir dağ olan ....., Kayseri ilinin popülerliğini artıran önemli bir doğal semboldür.
3. Bolu için doğal bir sembol olan ..... yörenin tanınması ve ekonomik girdisi için önemli bir katma değerdir.
4. Evleri ve telkâri sanatı ile ön plana çıkan ....., kültürel güzelliklerin harmanlanması ve bu alanda âdeta bir marka özelliği göstermesi ile dünyaca tanınan bir şehirdir.
5. Uluslararası önem taşıyan, bu nedenle takdire ve korunmaya değer doğal oluşumlara, anıtlara ve sitlere ..... denilmektedir.
6. Gelecek nesillere aktarım için korunması gereken tarihî yapı, mekân ve anıtlara ..... kültürel miras denir.
7. ..... , tüm özellikleri belli bir yere ait olan ve o yer dışında başka bir yerde bulunmayan ürünlere verilen tescilli coğrafi işarettir.
8. Jeotermal zenginlik açısından dünyanın sayılı ülkeleri arasında olan Türkiye bir ..... cennetidir.
9. Ülkemizdeki en uzun mağara, Beyşehir Gölü yakınlarındaki ..... Mağarası'dır.
10. Uluslararası Golf Tur Operatörleri Birliği (IAGTO) tarafından 2008 yılında ..... beldesi Avrupa'da "yılın en iyi golf bölgesi" ödülüne layık görülmüştür.
11. Ege, Akdeniz, Marmara ve Karadeniz'de yatçıların demirleyecekleri eşsiz koylar, körfez ve limanlar ..... turizmi bakımından çeşitlilik sağlamaktadır.
12. Üretimi ve işlenmesi gibi süreçlerden en az birinin sınırları belirlenmiş bir alanda gerçekleştirildiği ürünler, tescilli coğrafi işaretlerde ..... işareti olarak kabul edilir.
13. Türkiye'nin ılıman kuşakta yer alması, güneşli gün sayısının çokluğu ve üç tarafının denizlerle çevrili oluşu ..... bakımından önemlidir.
14. UNESCO Kültür Mirasları listesinde yer alan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası ..... ilinde yer alır.
15. Coğrafi işaretleme 1995 yılından bu yana Türk Patent ve ..... Kurumu tarafından gerçekleştirilir.
16. Ülkemizde Kuzey Anadolu ve ..... , yayla turizminin en yaygın olduğu yerlerdir.
17. Gelenek ve görenekler, anlatılar, bilgi ve becerilerle beraber bu değerlerle ilgili her türlü araç gereç ile kültürel mekânlar somut olmayan ..... miras olarak tanımlanır.
18. Türkiye'de turizm ile ilgili çalışmalar Cumhuriyet sonrası dönemde ağırlık kazanarak Atatürk'ün teşvikiyle kurulan Türk ..... Cemiyeti ile bu çalışmalar resmiyete dökülmüştür.
19. 2020 TÜİK verilerine göre ..... turistler tarafından en çok ziyaret edilen ilimizdir.
20. Türkiye özellikle ..... başta olmak üzere Muğla ve İstanbul gibi illerdeki golf tesisleriyle golf turnuvalarının merkezi konumundadır.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. 1972 Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması Sözleşmesi'ne göre oluşturulan ve Dünya Mirası Komitesi tarafından belirlenen Dünya Mirası Listesi'nde, 2021 yılı itibariyle Dünya Miras Alanı olarak ilan edilen 1154 miras yer almaktadır. Bunlardan 897'si kültürel, 218'i doğal ve 39'u karma (doğal ve kültürel) miraslardır. Türkiye'nin bu listede 17'si kültürel, 2'si karma olmak üzere 19 miras alanı bulunmaktadır.

Buna göre;

I. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası
II. Hierapolis – Pamukkale
III. Nemrut Dağı
IV. Göreme Milli Parkı ve Kapadokya

gibi miraslardan hangileri karma miras alanı olma özelliği taşır?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

2. Aşağıda Türkiye'deki UNESCO Dünya Kültür Mirası alanlarına örnekler verilmiştir.

I. İstanbul'un Tarihi Alanları
II. Arslantepe Arkeolojik Alanı
III. Safranbolu Şehri
IV. Göbeklitepe
V. Efes

2021 yılı itibariyle UNESCO Dünya Mirası listesine en son eklenen iki miras alanı yukarıdakilerden hangileridir?

A) I ve III
B) I ve V
C) II ve III
D) II ve IV
E) IV ve V

3. Aşağıdaki haritada ülkemizdeki, farklı çağ ve medeniyetlere ait bazı tarihi ve kültürel alanlar gösterilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, Anadolu'da farklı medeniyetlerin izlerine rastlanmasının nedenleri arasında <u>yer almaz</u>?

A) Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşımın kolay olması
B) Verimli tarım arazileri üzerinde bulunması
C) Göç yolları üzerinde bulunması
D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
E) Üç kıtanın birbirine en çok yaklaştığı noktada yer alması

4. Türkiye'ye gelen bir turist kafilesi Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alan alanlarından bazılarını tanımak amaçlı kapsamlı bir ziyaret rotası çizer.

Gezinin ilk günü İzmir'de bulunan ..... ve ..... kentleri ziyaret edildikten sonra, ikinci gün Konya'ya gitmek üzere yola çıkan turist kafilesi Konya'ya ulaştığında Mevlâna Türbesi'ni ve ..... Kenti'ni gün boyu gezerler. Akşam uçakla Bursa'ya geçen kafile, üçüncü gün de Bursa'da ..... Köyü'nde turistik gezi yaparak Türkiye'den ayrılırlar.

Yukarıdaki ifadelerde boş bırakılan yerlere hangisi <u>yazılamaz</u>?

A) Bergama
B) Çatalhöyük
C) Xhantos-Letoon
D) Cumalıkızık
E) Efes

5. Coğrafi işaretler herhangi bir ülke, bölge ya da yöre gibi alanlara has ürünlerin yerelliğini koruyabilmek adına alınan yasal tedbirlerdir. Coğrafi işaretleme 1995 yılından bu yana Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından gerçekleştirilir. Türkiye'de Ocak 2022 itibari ile 984 tescilli Coğrafi İşaret, 751 tescil başvurusu yapılan Coğrafi İşaret bulunmaktadır. Türkiye, coğrafi konumu ve kültürel özellikleri ile çok büyük bir coğrafi işaret potansiyeline sahiptir.

Aşağıdakilerden hangisi coğrafi işaretlerin sağladığı yararlar arasında <u>değildir</u>?

A) Endüstri üretimini artırması
B) Tüketici haklarını korunması
C) Taklit ürünlerin engellenmesi
D) Tarihsel ve kültürel değerlerin korunması
E) Bölge ekonomisinin kalkınması

6. UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı, UNESCO tarafından 2004 yılında oluşturulmuş olup, çeşitli bölgelerden farklı gelir seviyeleri, kapasite ve nüfusa sahip şehirleri yaratıcı endüstriler alanında çalışmak üzere bir araya getiren bir girişimdir. Şubat 2022 itibarıyla 7 şehrimiz Yaratıcı Şehirler Ağına farklı alanlarda dâhil olmuşken 9 şehrimiz de yine farklı alanlarda listeye girmeye adaydır. Bu alanlara tasarım, müzik, gastronomi, zanaat ve halk sanatları, edebiyat örnek verilebilir.

Buna göre aşağıdaki şehirlerden hangisi UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı'na dâhil <u>değildir</u>?

A) Gaziantep
B) Bursa
C) Eskişehir
D) Kütahya
E) İstanbul

7.

Karagöz, deve veya manda derisinden yapılan insan, hayvan veya eşya şekillerinin çubuklara takılıp arkadan verilen ışıkla beyaz perde üzerinde hareket ettirilmesi esasına dayanan bir gölge oyunudur. Karagöz oynatan ve usta-çırak ilişkisi içinde yetişen sanatçıya "hayali" adı verilir. Karagöz, sanatçının performansına dayalı bir gölge oyunu olup Karagöz ve Hacivat arasında geçen karşılıklı komik diyaloglar ve atışmalara dayanır. Güldürü özelliği kelime oyunları, danslar ve hareketlerle sağlanan Karagöz, 2009 yılında UNESCO tarafından tescillenmiştir.

Buna göre Karagöz, UNESCO tarafından hangi statü ile tescillenmiştir?

A) Somut kültürel miras
B) Menşe adı
C) Somut olmayan kültürel miras
D) Mahreç işareti
E) Geleneksel ürün adı

8. Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili oluşu, deniz sezonunun uzun sürmesi, denize girmeye elverişli koy ve körfezlerin çokluğu özellikle Ege ve Akdeniz'de kıyı turizmini geliştirmiştir. Fakat yine aynı bölgelerde sanayi tesislerinin yoğun olduğu alanlarda endüstriyel kirlilikten dolayı kıyı turizmi olumsuz etkilenebilmektedir.

Aşağıdaki bölgelerden hangisinde endüstriyel kirlilik sebebiyle kıyı turizmi <u>daha fazla</u> zarar görmüştür?

A) Marmaris B) Belek C) Fethiye D) Bodrum E) İskenderun

9. Ülkemiz göreceli ve mutlak konumu itibarıyla turizm potansiyeli açısından önemli özelliklere sahiptir. Anadolu, jeolojik ve jeomorfolojik geçmişin bıraktığı farklı yer şekilleri, doğal su kaynakları, zengin bitki ve hayvan çeşitliliği ile geçmişten günümüze farklı kültürlere ev sahipliği yapmıştır. Bazı turizm türlerinin gelişimi doğal özelliklere bağlı iken bazı turizm türlerininki de beşerî özelliklere bağlıdır.

Buna göre Marmara ve çevresinin doğal ve beşeri özellikleri düşünüldüğünde, bu alanda aşağıdaki turizm türlerinden hangisinin en az gelişme göstermesi beklenir?

A) Deniz Turizmi
B) Yayla Turizmi
C) Kış Turizmi
D) Sağlık Turizmi
E) Kültür Turizmi

10. Türkiye'de turizm ile ilgili çalışmalar Cumhuriyet sonrası dönemde ağırlık kazanmıştır. Atatürk'ün teşvikiyle kurulan .....X..... ile bu çalışmalar resmiyete dökülmüştür. Ülkemizde turizmle ilgili en önemli atılımlar, 1980 sonrasında gerçekleşmiştir. 1982'de ".....Y....." çıkarılmış, 1985 yılında turizm "kalkınmada özel önem taşıyan sektör" kapsamına alınmıştır. .....Z.....Turizmi destekleyen uygulamaların en güncelidir.

Yukarıda verilen boşluklara;

I. Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı
II. Turizm Teşvik Kanunu
III. Türk Seyyahin Cemiyeti

gibi ifadelerden hangileri getirilmelidir?

	X	Y	Z
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	III	I	II
E)	III	II	I

11. 2019 yılı verilerine göre Türkiye Dünya'da turist sayısına göre 6. sırada iken turizm gelirlerinde 14. sıradadır. Benzer durum Çin, İtalya ve Fransa için de geçerlidir. Bu durumu önleyip turizm gelirlerini artırmak adına bazı önlemler alınabilir.

TÜRKİYE

TURİZM GELİRİNDE DÜNYA'DA (2019)

14. Sırada

ÜLKELERE GÖRE TURİZM GELİRLERİ DÜNYA SIRALAMASI (MİLYAR $)

SIRALAMA	ÜLKELER	2019
1	A.B.D.	214.1
2	İspanya	79.7
3	Fransa	63.8
4	Tayland	60.5
5	İngiltere	52.7
6	İtalya	49.6
7	Japonya	46.1
8	Avustralya	45.7
9	Almanya	41.6
10	Makao	40.1
11	Çin	35.8
12	B.Arap Emir.	30.7
13	Hindistan	30.7
14	TÜRKİYE	29.8
15	Hong Kong	29.0
16	Kanada	28.0
17	Meksika	24.6

Aşağıdakilerden hangisi turizm gelirlerini artıracak uygulamalardan biri değildir?

A) Turizm geliri düşük olan ülkelerden gelen turistlerin turizm faaliyetlerinin yılın belirli aylarında olmasını sağlamak
B) Uluslararası turizm harcaması yüksek ülkelerde tanıtım ve pazarlama çalışmalarının artırılması
C) Tanıtım ve pazarlama çalışmalarında gelir düzeyi yüksek kitleye uygun mecraların seçilmesi
D) Seyahat acentelerinin gelir düzeyi yüksek kesime uygun tur programları hazırlaması
E) Dünya sinemasının ülkemizde de film çekebilmesi için gerekli olanakların sağlanması

12. Kültür ve kongre turizmi mevsimsel koşullara bağlı olmadığı için yıl boyunca yapılabilir. Kıyı ve kış turizmi ise genelde yılın sadece belirli dönemlerinde yapılabilir. Çünkü kıyı turizmi için yaz sıcaklıklarının artması, kış turizmi için de sıcaklıkların kış sıcaklıklarının düşmesi ve yeterli kar yağışı gerekmektedir. Bu sebeple kıyı ve kış turizmi yapılan alanlarda turizm verileri daha değişkendir.

Buna göre kıyı turizminin yaygın olduğu alanlarda yıl içinde, aşağıdakilerden hangisindeki değişiklik daha büyük oranda gerçekleşir?

A) Deniz suyu sıcaklıklarında
B) Kültür balıkçılığında
C) Aritmetik nüfus yoğunluğunda
D) Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde
E) Mevsim ortalama sıcaklıklarında

13. Aşağıda Türkiye'de UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki üç alana ait bilgi verilmiştir.

- 1986 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınan Hattuşa, Hitit İmparatorluğu'nun başkenti olarak Anadolu'da yüzyıllar boyu çok önemli bir merkez olmuştur.
- Karadeniz kıyılarını, Batı, Kuzey ve Orta Anadolu'ya bağlayan yol üzerinde yer alan tarihi şehir, coğrafi konumu nedeniyle çok eski devirlerden beri yerleşim görmektedir. Türk kentsel tarihinin bozulmamış bir örneği olan bu şehir, geleneksel şehir dokusu, ahşap yığma evleri ve anıtsal yapılarıyla bütünü sit ilan edilmiş ender kentlerden biri olarak UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer almaktadır.
- Türkiye ve Ermenistan sınırında yer alan arkeolojik alan, yerleşimin sürekli olduğu, Orta Çağ'ın şehircilik, mimarlık ve sanat açısından gelişiminin tüm zenginlik ve çeşitliliğinin bir arada görüldüğü çok kültürlü bir İpek Yolu yerleşimidir.

Bu UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki alanların yer aldığı iller aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

A) Ankara - İstanbul - Bursa
B) Çorum - Karabük - Kars
C) Adıyaman - Konya - İzmir
D) Aydın - Denizli - Afyon
E) Rize - Antalya - Sivas

14. Yurt dışında yaşayan ve yaz tatilini değerlendirmek için ülkesine dönen Timuçin beş günlük bir gezi planlamıştır. Tatili boyunca beş ayrı UNESCO Mirası Alanı görmeyi planlamaktadır. Fakat Timuçin gezinin planlama aşamasında hata yapıp UNESCO Mirası Alanı olmayan bir ili rotaya ekleyerek aşağıdaki haritayı oluşturmuştur.

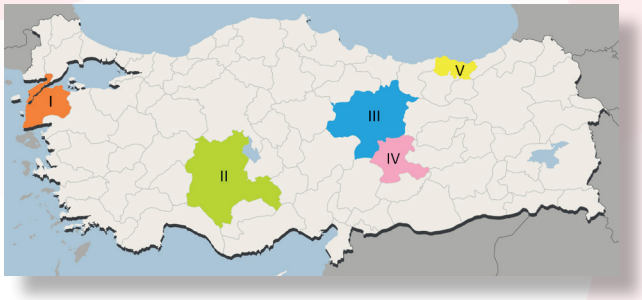

Buna göre, Timuçin'in rotasından hangi ilin çıkarılıp Çorum eklenirse hata düzeltilmiş olur?

A) I - Çanakkale
B) II - Konya
C) III - Sivas
D) IV - Malatya
E) V - Trabzon

15. Birçok ülkede 1980'li yıllardan sonra sosyal harcamalara ayrılan bütçe artmış, insanların yaşam koşullarında iyileşme meydana gelmiştir. Ayrıca bilgi teknolojileri ile esnek çalışma sistemlerinin yaygınlaşması ile çalışanların boş zamanlarında meydana gelen artış uluslararası turist hareketlerini de artırmıştır.

Buna göre;

- İnsanların daha sağlıklı ve uzun ömürlü olma isteği
- Reklam ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin artması
- Milli gelir ve harcanabilir gelir düzeyinin artması
- İnsanların tatili, yaşamlarının bir parçası olarak görmesi
- Bürokratik engellerin ve sınır formalitelerinin kaldırılması

Yukarıdakilerden kaç tanesi, ülkelerdeki turizm hareketlerini artırıcı etkenlerdendir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Aşağıda verilen 2020 yılına ait turizm verileri arasındaki ilişkiyi değerlendirerek soruları cevaplayınız.

YILLARA GÖRE ÜLKEMİZE GELEN ZİYARETÇİLER

Yıllar	Yabancı Ziyaretçi (A)	Değişim Oranı (%)	Yurtdışı İkametli Vatandaş Ziyaretçiler (B)	Değişim Oranı (%)	Toplam Ziyaretçi (A+B)	Değişim Oranı (%)
2002*	13 256 028	14,09	-		13 256 028	-
2003	14 029 558	5,84	2 434 065		16 463 623	-
2004	17 516 908	24,86	3 236 826	32,98	20 753 734	26,06
2005	21 124 886	20,60	3 920 256	21,11	25 045 142	20,68
2006	19 819 833	-6,18	4 104 190	4,69	23 924 023	-4,48
2007	23 340 911	17,77	3 898 719	-5,01	27 239 630	13,86
2008	26 336 677	12,83	4 801 097	23,15	31 137 774	14,31
2009	27 077 114	2,81	4 682 702	-2,47	31 759 816	2,00
2010	28 632 204	5,74	4 365 104	-6,78	32 997 308	3,90
2011	31 456 076	9,86	5 312 963	21,71	36 769 039	11,43
2012	31 782 832	1,04	5 932 393	11,66	37 715 225	2,57
2013	34 910 098	9,84	4 950 673	-16,55	39 860 771	5,69
2014	36 837 900	5,52	4 789 346	-3,26	41 627 246	4,43
2015	36 244 632	-1,61	4 869 437	1,67	41 114 069	-1,23
2016	25 352 213	-30,05	5 554 467	14,07	30 906 680	-24,83
2017	32 410 034	27,84	5 559 790	0,10	37 969 824	22,85
2018	39 488 401	21,84	6 624 191	19,14	46 112 592	21,45
2019	45 058 286	14,11	6 688 913	0,98	51 747 199	12,22
2020	12 734 213	-71,74	3 236 988	-51,61	15 971 201	-69,14

*Yurtdışı ikametli vatandaş ziyaretçi sayısı 2003 yılı itibariyle hesaplanmaya başlamıştır.
Bu nedenle 2002 yılına ait yurtdışı ikametli vatandaş sayısı bulunmamaktadır.
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı

Gelen Yabancıların Giriş Yaptıkları Sınır Kapılarının Bağlı Olduğu İller

1– İstanbul (% 39,28) **5 001 981** kişi
2– Antalya (% 25,57) **3 256 568** kişi
3– Edirne (% 14,17) **1 804 051** kişi
4– Muğla (% 5,26) **670 013** kişi
5– Artvin (% 3,34) **425 022** kişi

Yabancıların En Çok Geceleme Yaptığı İller

1– Antalya **24,7 Milyon**
2– İstanbul **8,5 Milyon**
3– Muğla **2,7 Milyon**
4– Aydın **820,8 Bin**
5– İzmir **652,0 Bin**

15,9
MİLYON
TOPLAM ZİYARETÇİ
%69,14
AZALIŞ
GEÇEN YILA GÖRE

12,1
MİLYAR $
%65,1
AZALIŞ
GEÇEN YILA GÖRE

1. Gelen turist sayısında 2020 yılında yabancı turist sayısının %71,74 azalmasını açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Gelen yabancıların giriş yaptıkları sınır kapılarında İstanbul birinci sıradayken, en çok geceleme yapılan iller arasında Antalya birinci sıradadır. Bu durumun sebebi ne olabilir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. 2020 yılında toplam ziyaretçi sayısı %69,14 azalmışken turizm gelirleri %65,1 azalmıştır. Turizm gelirlerinin daha az azalmasının sebebi nedir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Ülkemizde turist başına düşen geliri dolayısı ile turizm gelirini artırmak için neler yapılabilir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Aşağıdaki görsellerden, haritadan ve ön bilgilerinizden yararlanarak soruları cevaplayınız.

Bir mekâna ait doğal ve kültürel özellikler o mekânın tanınmasında büyük bir role sahiptir. Bu açıdan bakıldığında ülkemizde sembolleşmiş pek çok mekânın bulunduğunu söylemek mümkündür.

1. **Haritada 2 numara ile gösterilen ilimizdeki tarihî yarım adaya turistik amaçla giden bir kişi, burada en çok ziyaret edilen kültürel yapılardan hangilerini görebilir?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. **Haritada 3 numara ile gösterilen ilimize turistik amaçla giden bir kişi, burada doğal güzellikleri görmek için nereleri ziyaret edebilir?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Aşağıdaki tabloyu örnekteki gibi doldurunuz.

Görsel	Görselin Adı	Haritadaki Yeri	Doğal Sembol	Kültürel Sembol
A	Göbeklitepe	1	———	Kültürel
B				
C				
Ç				
D				
E				
F				
G				

Sınıflandırma

Aşağıdaki coğrafi işaretli ürünleri menşe adı ya da mahreç işaretine göre verilen şemaya doğru olarak yazınız.

Karnavas Dut Pekmezi

İzmir Gevreği

Kütahya Çinisi

Taşköprü Sarımsağı

Afyon Lokumu

Trabzon Kazaziyesi

Kars Türk Çoban Köpeği

Antakya Künefesi

COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER

MENŞE ADI

MAHREÇ İŞARETİ

Haritayı Kullan

Aşağıdaki haritada Türkiye'de bulunan, UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde olan alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir. Haritayı kullanarak aşağıdaki tabloya doğru bilgileri yazınız.

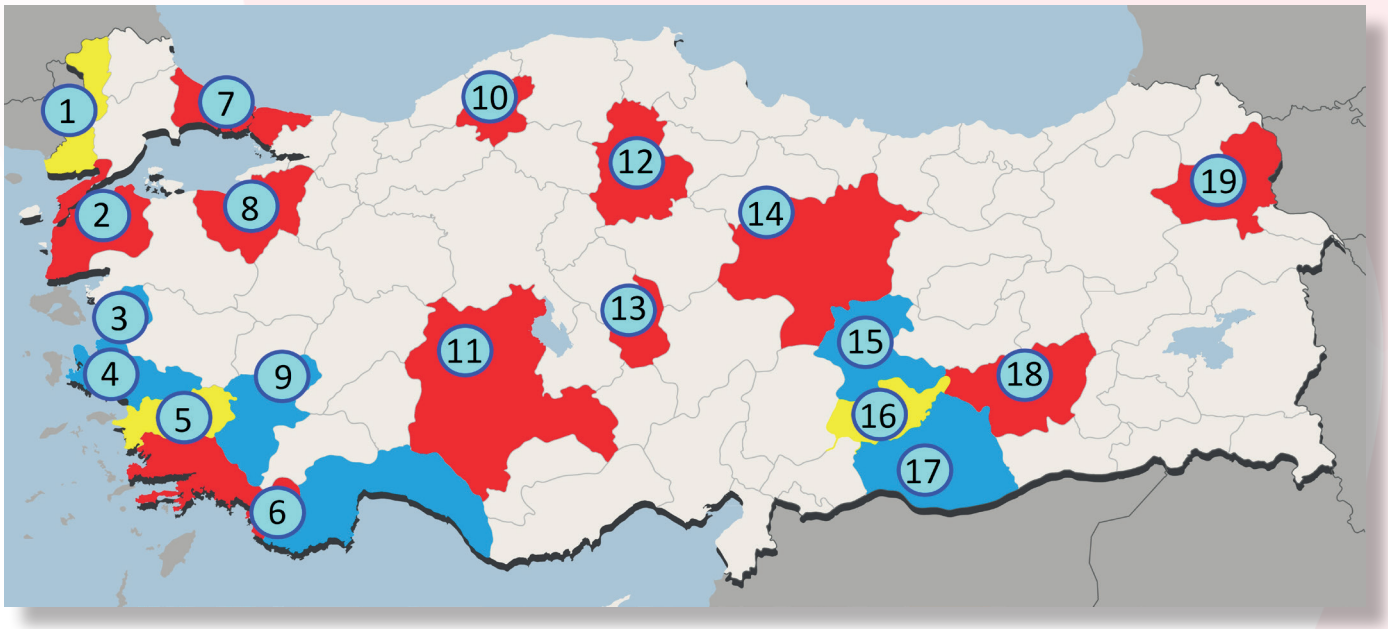

Haritada numaralandırılan noktaların bulunduğu ili ve UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dahil olan alanın adını aşağıdaki tabloya yazınız.

MERKEZ	Bulunduğu İl	UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki Alan	MERKEZ	Bulunduğu İl	UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki Alan
1			11		
2			12		
3			13		
4			14		
5			15		
6			16		
7			17		
8			18		
9			19		
10					

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeleri bulunuz.

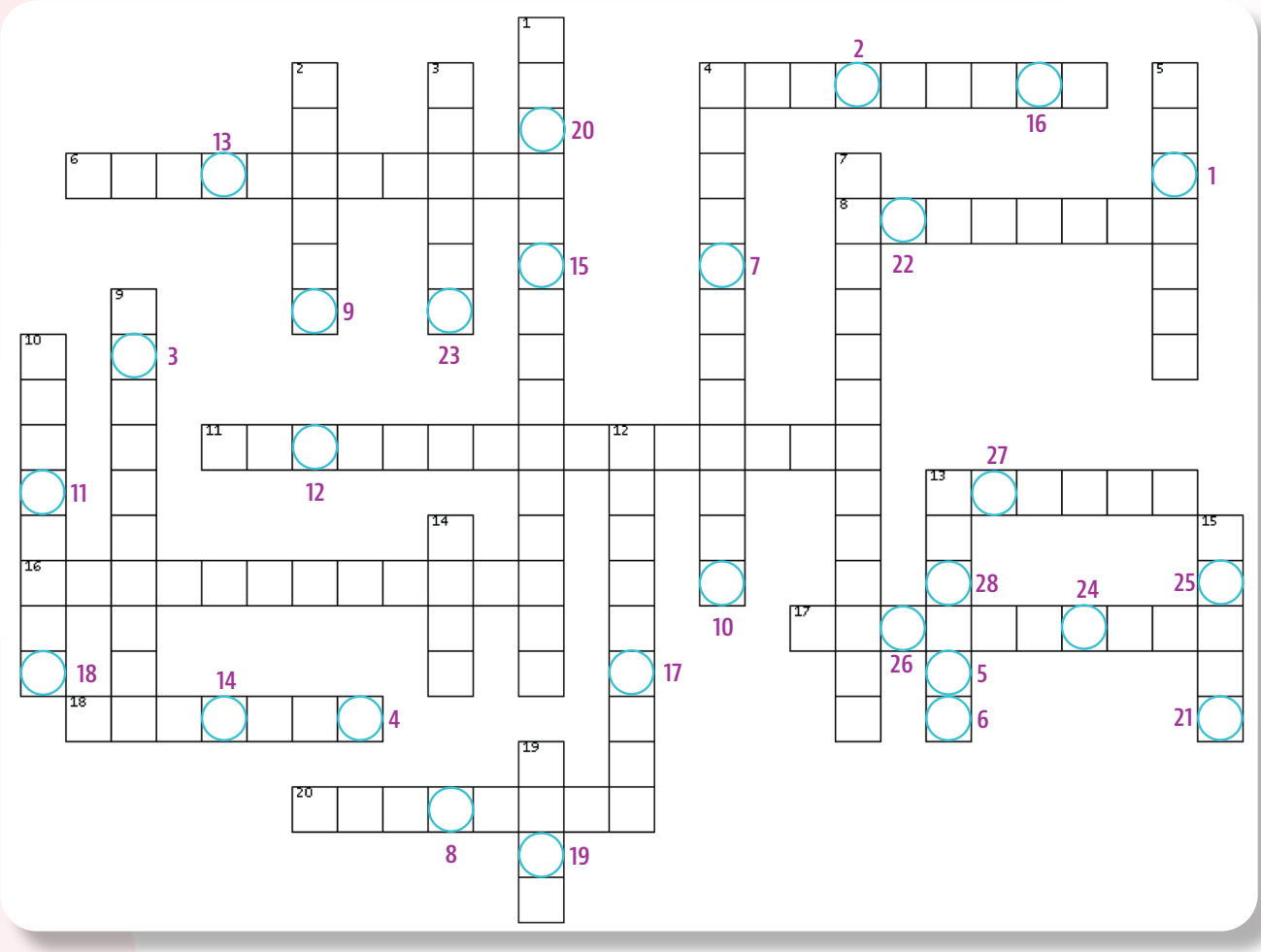

SOLDAN SAĞA

4. Travertenlerin yaygın olduğu alan
6. Şanlıurfa il merkezinin 18 km kuzeydoğusundaki miras alanı
8. Süleymaniye, Ortaköy gibi İstanbul'da bulunan bir camii
11. Dicle Nehri kıyısında, Diyarbakır Kalesi ile nehir vadisi arasında yer alan arazi
13. Turizm faaliyetini gerçekleştiren kişi
16. Gaziantep'in coğrafi işaretli bir ürünü
17. Bolu ilinde bir millî park
18. Mardin'e özgü bir gümüş işleme sanatı
20. Van için doğal sembol olan bir şelale

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Trabzon'un kültürel sembollerinden biri
2. Bir toplumun duyuş ve düşünüş birliğini oluşturan yaşayış, düşünce ve sanat vb. varlıklarının tümü
3. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
4. Yağmur, rüzgâr ve sel sularının volkanik arazideki yapıyı aşındırarak oluşturduğu koni biçimindeki oluşum
5. İstanbul'un sembollerinden birisi
7. Üretimi ve işlenmesi gibi süreçlerden en az birinin sınırları belirlenmiş bir alanda gerçekleştirildiği ürün
9. Türkiye'de, en son ilan edilen UNESCO Kültürel Mirası Alanı
10. Tüm özellikleri belli bir yere ait olan ürün
12. Troya Antik Kenti'nin bulunduğu şehir
13. Dinlenmek, görmek ve tanımak gibi amaçlarla yapılan gezi
14. Deniz ve güneşli gün sayısına bağlı gelişen turizm türü
15. Cumalıkızık köyünün bulunduğu şehir
19. İnançlara bağlı olarak gelişen turizm türü

ANAHTAR KELİMELER

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

22 23 24 25 26 27 28

Kelime Avı

İpuçlarından yararlanarak verilen harflerden istenilen kelimeyi bulunuz. Numaralı kutulardaki harflerden anahtar kelimelere ulaşınız.

1. Ayder	YLYAA	15
2. Belek	LGFO	18
3. Konya	TÇÖLHKYAAÜ	8
4. Karabük	NSFUAABRLO	2
5. Antalya	SONPDEAS	20
6. Din	NNÇİA	
7. Antik kent	EFSE	23
8. Liman	AYT	21
9. İnkaya	AĞMARA	12
10. İş toplantısı	EGRONK	9
11. Kaplıca	ERATML	11
12. Eskişehir	ÖRBÇİEK	14
13. Tantuni	SİRENM	4
14. İzmir	MAGERAB	22
15. Peribacaları	ŞVRHEİEN	19
16. Menşe adı ve mahreç	FCİORĞA	5 24
17. Edirne'de bir camii	İYSEMLEİ	10
18. Saray	POKATPI	6
19. Tarihi alanlar	UİANBSLT	16
20. Müzik aleti	NEEEÇMK	3
21. Bünyan	AHIL	
22. Patates	DŞEMÖİ	7 13
23. Erzurum	IUTLAŞTO	1
24. Kayak turizmi	KŞI	17

ANAHTAR KELİMELER

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

18 19 20 21 22 23 24

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME

1. D-B 2. İ-E 3. F-Ç 4. H-G 5. C-J 6. A-I

BOŞLUK DOLDURMA

1. Nevşehir 2. Erciyes 3. Yedigöller 4. Mardin 5. Dünya Mirası 6. Somut 7. Menşe Adı
8. Kaplıca 9. Pınargözü 10. Belek 11. Yat 12. Mahreç 13.Kıyı Turizmi 14. Sivas
15. Marka 16. Toros Dağları 17. Kültürel 18. Seyyahin 19.İstanbul 20.Antalya

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. D 2. D 3. A 4. C 5. A 6. C 7. C 8. E 9. B 10. E 11. A 12. C 13. B 14. E 15. E

AÇIK UÇLU SORULAR

1. 2019 ve 2020 yılında tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de Corona virüs salgını yaşanmış, birçok ülke sınır kapılarını kapatmış ve kişisel kaygılardan dolayı insanlar daha az seyahat etmiştir. Bu sebeple tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de turist sayısında ciddi düşüşler yaşanmıştır.

2. İstanbul 3 adet havalimanı ile Türkiye'nin yurtiçi ve yurtdışı en çok sefer sayısına sahip kentidir. Ulaşım imkânlarının kolay olması sebebi ile transit uçuşlar için kullanılmaktadır. Antalya'da geceleme sayısının daha fazla olmasının sebebi ise kıyı turizmi imkânlarının daha fazla gelişmiş olmasıdır.

3. Turist sayısı turizm gelirlerini doğrudan etkilese de turizm de hedeflenenlerden biri de niteliği artırarak birim turistten elde edilen geliri artırmaktır. Nitelikteki artışlara baglı olarak turizm gelirleri turist sayısı ile aynı oranda azalmamıştır.

4. 1- Uluslararası turizm harcaması yüksek ülkelerde tanıtım ve pazarlama çalışmalarını artırmak.
   2- Otel dışındaki etkinliklerin cazibesini artırmak için çeşitli festivaller, konserler, tenis, golf gibi uluslararası spor etkin liklerini çoğaltmak.
   3- Tanıtım ve pazarlama çalışmalarında gelir düzeyi yüksek kitleye uygun mecraların seçilmesi
   4- Yüksek gelir grubuna hizmet veren otellerin tanıtımının artırılması
   5- Seyahat acentelerinin gelir düzeyi yüksek kesime uygun tur programları hazırlaması
   6- Dünya sinemasının ülkemizde de film çekebilmesi için gerekli olanakların sağlanması

BECERİ TEMELLİ

1. Haritada 2 numaralı ilimize giden kişi; Ayasofya Camii, Aya İrini, Topkapı Sarayı, Yerebatan Sarayı, Gülhane Parkı, Sultanahmet Camii ve Sultanahmet Meydanı'nı ziyaret edebilir.

2. Haritada 3 numaralı ilimize giden bir kişi; burada doğal güzellikler açısından Damlataş ve Karain mağaraları, Manavgat, Kurşunlu ve Düden şelaleleri, Konyaaltı Plajı ile Çıralı Yanartaş ve Köprülü Kanyon'u ziyaret edebilir.

3.

Görselin Adı	Haritadaki Yeri	Doğal Sembol	Kültürel Sembol
Göbeklitepe	1		Kültürel
Damlataş Mağarası	3	Doğal	
Muradiye Şelalesi	4	Doğal	
Peribacaları	8	Doğal	Kültürel
Sümela Manastırı	6		Kültürel
Topkapı Sarayı	2		Kültürel
Nemrut Dağı	5		Kültürel
Pamukkale Travertenleri	7	Doğal	Kültürel

CEVAP ANAHTARI

SINIFLANDIRMA

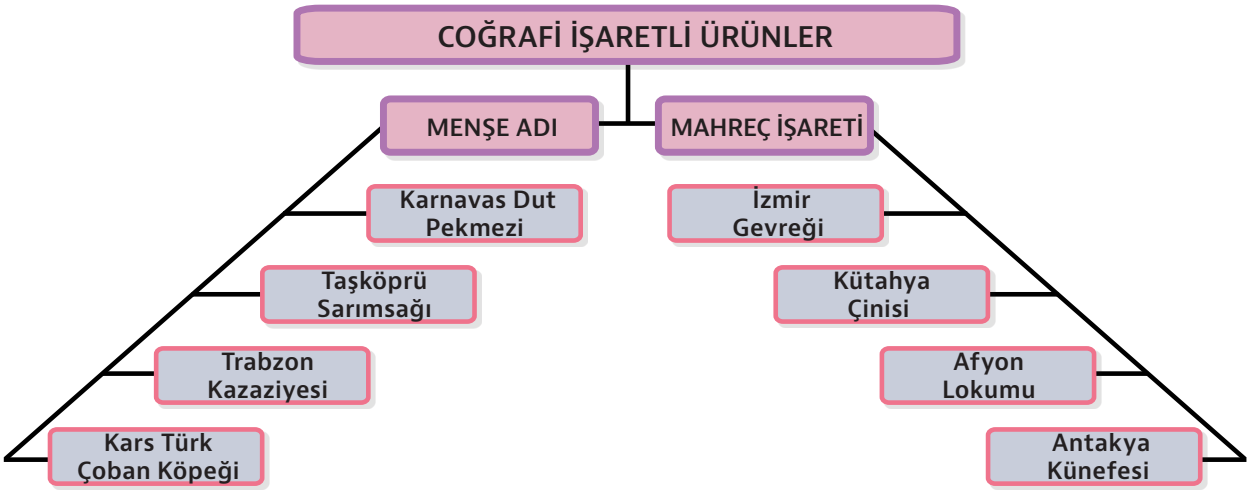

HARİTAYI KULLAN

MERKEZ	Bulunduğu İl	UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki Alan	MERKEZ	Bulunduğu İl	UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki Alan
1	EDİRNE	Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi	11	KONYA	Çatalhöyük Neolitik Kenti
2	ÇANAKKALE	Troya Antik Kenti	12	ÇORUM	Hattuşa: Hitit Başkenti
3	İZMİR	Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı	13	NEVŞEHİR	Göreme Milli Parkı ve Kapadokya
4	İZMİR	Efes	14	SİVAS	Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası
5	AYDIN	Aphrodisias	15	MALATYA	Arslantepe Arkeolojik Alanı
6	MUĞLA-ANTALYA	Xanthos - Letoon	16	ADIYAMAN	Nemrut Dağı
7	İSTANBUL	İstanbul'un Tarihi Alanları	17	ŞANLIURFA	Göbeklitepe
8	BURSA	Bursa ve Cumalıkızık:Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğuşu	18	DİYARBAKIR	Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzaj Alanı
9	DENİZLİ	Hierapolis - Pamukkale	19	KARS	Ani Arkeolojik Alanı
10	KARABÜK	Safranbolu Şehri			

BİL - BUL - ÇÖZ

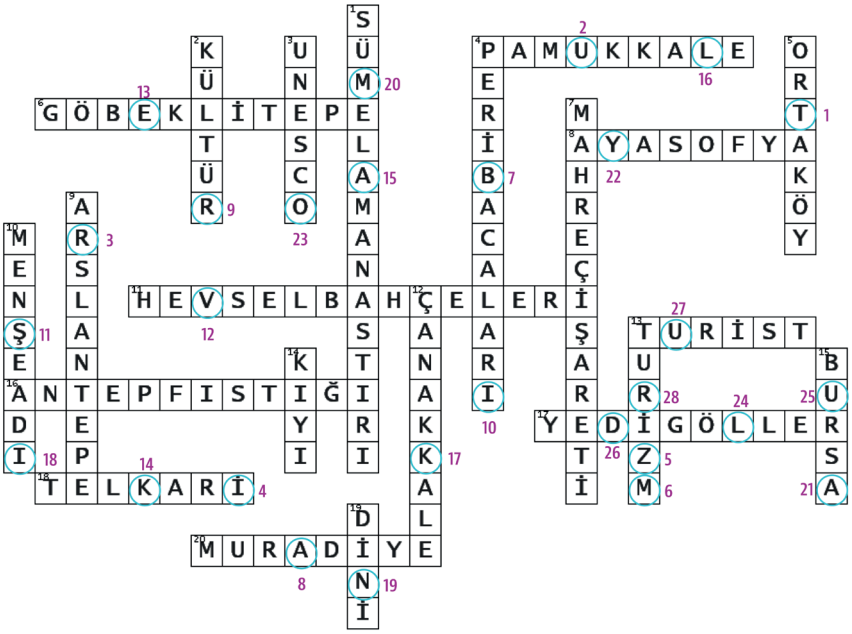

Anahtar Kelimeler: TURİZM BARIŞ VE KALKINMA YOLUDUR

KELİME AVI

1. Yayla
2. Golf
3. Çatalhöyük
4. Safranbolu
5. Aspendos
6. İnanç
7. Efes
8. Yat
9. Mağara
10. Kongre
11. Termal
12. Çibörek
13. Mersin
14. Bergama
15. Nevşehir
16. Coğrafi
17. Selimiye
18. Topkapı
19. İstanbul
20. Kemençe
21. Halı
22. Ödemiş
23. Oltu Taşı
24. Kış

Anahtar Kelimeler:
UNESCO DÜNYA MİRASI LİSTESİ

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr